

Motion till riksdagen 2005/06:Bo217

av **Sten Lundström m.fl. (v)**

Samhällsansvar för mobiltelefonstrålning

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anføres om information avseende antenner, basstationer och sändningsmaster.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anføres om obligatoriskt samråd med bygg- och miljönämnd i samband med prövning av ledningsrätt.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anføres om att sändningsmaster inte får placeras närmare än 150 m från bostäder och 300 m från skolor och förskolor.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anføres om bygglov för sändningsmaster.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anføres om bygglov avseende basstationer och mobilantenner.

Inledning

Vänsterpartiet har vid ett flertal tillfällen motionerat om försiktighetsprincipen vad avser strålning från mobilmaster. Den stora utbyggnad som nu är i full gång med tredje generationens mobiltelefoni ger anledning till att se över regelverket kring samhällsansvar och information till allmänheten.

Utbyggnaden av 3 G-nätet kräver 6 000 sändningsmaster och minst 30 000 nya antenner som monteras på bostadshus och andra byggnader. 3 G använder en högre frekvens som innebär att räckvidden från basstationernas antenner är kortare än för GSM- mobiltelefoner vilket tillsammans med den större överföringskapaciteten gör att det behövs fler basstationer för 3 G.

Fel! Okänt namn på

Oro för strålning

Krisberedskapsmyndigheten (KBM) visar i sin undersökning av svenska folkets syn på den tekniska utvecklingen av 3 G att det råder stor osäkerhet och oro hos människor. Undersökningen genomfördes genom intervjuer. Resultatet av undersökningen borde ha fått regeringen att tänka efter och se till att utbyggnaden skedde på ett sådant sätt att människors oro togs på allvar och att information och insyn i processen var så stor som möjligt. Enligt undersökningen var 27 % oroad för människors och djurs hälsa, 48 % hade litet förtroende för myndigheter som ansvarar för eventuella strålningsrisker och 33 % ansåg att kompetensen hos myndigheterna var otillräcklig. Nästan hälften av de tillfrågade tycker att man inte bör satsa på 3 G-tekniken om man inte med hundra procents säkerhet kan fastslå att den inte innebär någon hälso-risk. 59 % ville inte ha en 3 G-mast placerad i sin närmiljö och 73 % säger sig vara ointresserad av utbyggnad av 3 G överhuvudtaget.

Den förändring av lagstiftningen som genomfördes utifrån proposition 2003/04:136 Ledningsrätt för elektroniska kommunikationsnät tog enbart sikte på att underlätta utbyggnaden av 3 G. En följd av lagförslaget blev att fastighetsägare och hyresvärdar som tidigare inte accepterat att upplåta plats för mobiltelefonantennor och basstationer kan tvingas avstå från mark eller utrymme till operatörer. Fastighetsägare och bostadsrättsinnehavare har tidigare genom att säga nej till att upplåta plats haft ett direkt inflytande över utbyggnaden medan hyresgäster bara hade ett indirekt inflytande genom fastighetsägarnas ställningstagande. Genom den nya lagstiftningen har möjligheten att påverka för medborgarna kraftigt försämrats.

Diskussionen om farorna med strålning från 3 G-master och 3 G-antennor pågår inom vetenskapen och olika skolor har fått olika genomslag i världen. Om vi bara ser till de olika gränsvärden för strålning från 3 G-master kan vi konstatera att nivåerna skiftar stort mellan olika länder och att gränsvärdet för Sverige i ett internationellt perspektiv är högt. Strålningen som mäts i Watt per kvadratmeter ligger t.ex. i Italien på 0,09 W/kvm, i Frankrike (Paris) på 0,01 W/kvm, i Belgien på 0,024 W/kvm medan Sverige och Tyskland har satt gränsvärdet 10W/kvm.

Oavsett vilken teori vi väljer att förlita oss till är det viktigt att människors oro tas på allvar och att alla har rätt till information om strålningens omfattning i närmiljön. I dag är det bara Post- och telestyrelsen (PTS) och operatörerna som har en samlad information om var alla master, antenner och basstationer är placerade. Regeringen bör ta initiativ till att göra denna information tillgänglig för alla medborgare och se till att kommunerna har en samlad information till medborgarna.

Detta bör riksdagen ge regeringen till känna.

Hur kan vi möta oron

Det finns en bred enighet i riksdagen för en utbyggnad av tredje generationens mobiltelefonnät. Vänsterpartiet delar uppfattningen om att den nya tekniken är viktig. Utbyggnaden bör dock ske på ett sådant sätt att människors oro minimeras. Vi föreslår därför att det skall vara obligatoriskt med samråd med bygg- och miljönämnd i samband med att ledningsrätten prövas.

Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

Vi anser också att sändningsmaster inte får placeras närmare än 150 meter från bostäder och 300 meter från skolor och förskolor.

Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

Bygglovsplikt för basstationer, antenner och sändningsmaster

Det finns i dag olika sätt att sätta upp sändningsmaster och reglerna för vad som kräver bygglov är osäkra. Enskilda master kräver bygglov medan master på byggnader inte behöver vara bygglovspliktiga. För att undgå bygglov har det förekommit att operatörer dolt sändningsmasterna i form av flaggstänger. För att tydliggöra reglerna bör regeringen ändra lagstiftningen på ett sådant sätt att alla sändningsmaster oavsett konstruktion och läge kräver bygglov.

Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

Även fortsättningsvis kommer en mängd basstationer och antenner att sättas upp i vårt samhälle och för att få en klar bild av var och hur stor koncentrationen är i olika områden bör nya anläggningar inte få uppföras innan bygglov beviljats. Bygglovet skulle ge kommunen och kommunmedborgarna en samlad bild av nytillkomna antenner och basstationer. Utifrån denna information ökar medborgarnas möjlighet att välja vilken strålningsmiljö man vill leva i. Vid en sådan bygglovsprocess skall hyresgäster beredas möjligheter att framföra sina synpunkter och dessa synpunkter skall beaktas i den fortsatta hanteringen. Regeringen bör därför ta initiativ till en lagförändring som innebär att bygglov måste beviljas innan nya basstationer och antenner tas i bruk.

Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

Stockholm den 28 september 2005

Sten Lundström (v)

Owe Hellberg (v)

Peter Pedersen (v)

Karin Thorborg (v)

Kjell-Erik Karlsson (v)

Sven-Erik Sjöstrand (v)